

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 192/04-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júna 2004 predbežne prerokoval sťažnosť J. M., R., ktorou namieta porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 2 T 120/03 z 23. septembra 2003 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1 To 398/03 z 13. januára 2004 a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1 To 398/03 z 15. decembra 2003, za účasti Okresného súdu Martin a Krajského súdu v Žiline, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. februára 2004 doručená sťažnosť J. M., R. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 4, čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 120/03 z 23. septembra 2003 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 To 398/03 z 13. januára 2004 a uznesením krajského súdu sp. zn. 1 To 398/03 z 15. decembra 2003. Sťažnosť bola doplnená podaním sťažovateľa doručeným ústavnému súdu 3. mája 2004.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že dôvodom jej podania je nespravodlivý a nezákonný postup voči jeho osobe a porušenie jeho základných ľudských práv a slobôd zaručených ústavou a dohovorom.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol 3. marca 2003 okresným súdom „...vzatý do väzby a následne bolo na mňa vznesené obvinenie pre tr. čin lúpeže v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2, § 234 ods. 1 Tr. Zákona a pre trestný čin neoprávneného vyrobenia a obstarania platobnej karty v spolupáchateľstve (...). E. L. bol na začiatku trestného stíhania v mojom prípade ako spoluobvinený. Uznesením vyšetrovateľa OÚJP PZ Martin zo dňa 2. 5. 2003 bola trestná vec obv. E. L. z dôvodu jeho neprítomnosti účelovo vylúčená na samostatné konanie. Z toho istého dôvodu, pre neprítomnosť E. L., čiže pre neschopnosť a liknavosť OČTK mi boli 24. 6. 2003, 10. 7. 2003 a 19. 8. 2003 odročené hlavné pojednávania. Týmto benevolentným postupom OČTK bol porušený zákon podľa § 2 ods. 4 Tr. poriadku, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj ustanovenie dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4“.

Porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy vidí sťažovateľ v tom, „... že všetky hlavné pojednávania mi boli odročené na základe nedostavenia sa svedka, obv. E. L., a aj napriek tomu, že som žiadal ja, moja obhajkyňa a samotná prokurátorka a sudca vypočuť uvedeného svedka, kvôli objektívnemu objasneniu celého prípadu ma Okresný súd Martin odsúdil, čím ignoroval moje návrhy a podania, na ktoré mám právo.“

Poukázal ďalej na to, že v doterajšom priebehu trestného stíhania bolo porušené aj jeho právo podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru, a to tým, že krajský súd nepredvolal ani jedného svedka z tých, ktorých žiadal vypočuť.

Sťažovateľ sa v ďalej časti sťažnosti zmienil o tom, že na základe jeho odvolania krajský súd „... na neverejnom zasadnutí konanom 13. januára 2004 rozhodol, že: Podľa § 258 ods. 1 písm. b), c), d), ods. 2 Tr. poriadku zrušuje rozsudok Okr. súdu v Martine, sp. zn. 2 T 120/03 z 23. 9. 2003 v časti - vo výroku o vine, ktorým bol obžalovaný v bode 2) uznáný za vinného zo spáchania tr. činu neoprávneného vyrobienia a obstarania platobnej karty v spolupáchatelstve podľa § 9 ods. 2, § 249c ods. 1 Tr. zákona, vo výroku o treste a vo výroku o náhrade škody. Dňa 23. 3. 2004 sa konalo hlavné pojednávanie na Okr. súde Martin, kde sa opätovne prejednával § 249c ods. 1 Tr. zákona, resp. vrátená vec Okresnému súdu v Martine na došetrenie. Na hlavnom pojednávaní boli vypočutí všetci svedkovia, no vzhľadom na to, že svedok L. L. sa opätovne nedostavil na moje hlavné pojednávanie, sudca odročil hlavné pojednávanie na 11. mája 2004“. V spojitosti s tým kladie sťažovateľ otázku, „...ako je možné, že mi bolo odročené hlavné pojednávanie (pri § 249c ods. 1 Tr. zák.) z dôvodu nedostavenia sa uvedeného svedka?, ale ten istý sudca ma odsúdil za obzvlášť závažný tr. čin lúpeže v spolupáchatelstve podľa § 9 ods. 2, § 234 ods. 1 Tr. zákona, aj keď L. L. vôbec nevypovedal a ani raz sa nedostavil na moje hlavné pojednávanie?!“.

Sťažovateľ nadväzne na to vyslovuje názor, že: „Mám zato, že ak mi bolo odročené hlavné pojednávanie z 23. 3. 2004 na 11. mája 2004 z dôvodu nedostavenia sa uvedeného svedka, sudca Okr. súdu v Martine mal postupovať tak isto ako v tomto prípade aj pri minulých pojednaniach pre tr. čin lúpeže v spolupáchatelstve, čo je závažný trestný čin, mal súdne pojednávanie odročovať a nie ma odsúdiť!“.

Na základe uvedeného sťažovateľ opäť argumentuje, že týmto postupom okresného súdu bol porušený čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru.

Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 5 ods. 4 dohovoru a čl. 17 ods. 2 ústavy, sťažovateľ poukazuje na to, že bol vzatý do väzby len na základe výpovede poškodeného. Podľa neho je z charakteru obvinenia zrejmé, že „... nešlo o skutok, v ktorom by som mohol, eventuálne by sa dalo pokračovať, ako to vyžaduje ustanovenie § 67 ods. 1 písm. c) Tr. zák. Mám za to, že súd nepostupoval správne pri posudzovaní dôvodnosti väzby a pochybil opakovane v tomto smere, keďže moju žiadosť o prepustenie podanú v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru bezdôvodne zamietol“.

Namietajúc porušenie čl. 46 ods. 3 ústavy očakáva sťažovateľ „... spravodlivé odškodnenie, či už morálne resp. finančné“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho označených práv a dal podnet na jeho prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu.

Napokon sťažovateľ žiada, aby mu bol v konaní o jeho sťažnosti ustanovený právny zástupca, keďže voči ustanovenému obhajcovi, ktorý ho zastupuje pred všeobecným súdom, nemá dôveru.

Ústavný súd si vyžiadal sťažovateľom napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov a zistil, že okresný súd rozhodol v jeho trestnej veci na hlavnom pojednávaní konanom 23. septembra 2003 rozsudkom sp. zn. 2 T 120/03, ktorým ho uznal za vinného zo spáchania trestného činu lúpeže v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2, § 234 ods. 1 Trestného zákona a trestného činu neoprávneného vyrobenia a obstarania platobnej karty v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 a § 249c ods. 1 Trestného zákona, za čo mu uložil úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 a pol roka, na výkon ktorého bol zaradený do II. nápravno-výchovnej skupiny.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 1 To 398/03 z 13. januára 2004 zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 2 T 120/03 z 23. septembra 2003 v časti – vo výroku o vine (ako aj vo výroku o treste a výroku o náhrade škody), ktorým bol sťažovateľ v bode 2) uznaný

za vinného zo spáchania trestného činu neoprávneného vyrobenia a obstarania platobnej karty v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 a § 249c ods. 1 Trestného zákona a na základe § 259 ods. 3 Trestného poriadku ho odsúdil podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere troch rokov. Zároveň podľa § 259 ods. 1 Trestného poriadku krajský súd v časti, v ktorej napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil, vrátil vec okresnému súdu, aby ju znovu prejednal a rozhodol.

Krajský súd uznesením sp. zn. 1 To 398/03 z 15. decembra 2003 podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol a jeho písomný sľub daný podľa § 73 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal.

II.

Podľa ustanovenia čl. 130 ods. 1 písm. f) ústavy ústavný súd začne konanie o návrhu fyzických osôb alebo právnických osôb v prípadoch ustanovených v čl. 127 a čl. 127a ústavy.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nie je ústavný súd príslušný, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd návrh odmietne, ak dospeje k názoru, že je tu ktorýkoľvek z dôvodov opodstatňujúcich odmietnutie návrhu. Pre odmietnutie návrhu postačuje existencia čo i len jediného z dôvodov uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

1. K namietanému porušeniu čl. 17 ods. 2 ústavy

Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 17 ods. 2 ústavy, sťažovateľ poukazuje na to, že bol vzatý do väzby len na základe výpovede poškodeného. Podľa neho je z charakteru obvinenia zrejmé, že „... *nešlo o skutok, v ktorom by som mohol, eventuálne by sa dalo pokračovať, ako to vyžaduje § 67 ods. 1 písm. c) Tr. zák.*“.

Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil, že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach sťažovateľov predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavnoprosesné princípy takého pozbavenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného (II. ÚS 76/02, II. ÚS 183/02).

Článok 17 ods. 2 ústavy upravuje významný ústavnoprosesný princíp uplatňujúci sa pri obmedzovaní osobnej slobody ako základnej hodnoty v demokratickom a právnom štáte. K obmedzeniu osobnej slobody podľa citovaného článku môže dôjsť len z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Takýmto dôvodom je aj väzba obvineného, ktorá je zabezpečovacím prostriedkom slúžiacim výnimočne na zaistenie osoby obvineného na účely trestného stíhania, ktorej základným cieľom je to, aby neprítomnosť osoby obvineného najmä v počiatočnom predsúdnom (ale aj súdnom) štádiu trestného stíhania nezmarila cieľ trestného konania vyjadrený v § 1 ods. 1 Trestného poriadku. Zákonom, ktorý ustanovuje predpoklady na uplatnenie tohto ústavnoprosesného princípu, je Trestný poriadok [zákon č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov]. Podľa tohto zákona a súčasne aj podľa čl. 142 ods. 1 ústavy sú týmto

ústavnoproceným princípom viazané v celom rozsahu všeobecne súdy vykonávajúce trestnoprávnu jurisdikciu vrátane rozhodovania o väzbe obvinených osôb.

Pokiaľ ide o spôsob stíhania sťažovateľa, z predložených rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní vyplýva, že sťažovateľ bol stíhaný na základe uznesenia vyšetrovateľa o začatí trestného stíhania z 3. marca 2003 a obžaloby podanej prokurátorom Okresnej prokuratúry v Martine 15. mája 2003, o ktorej rozhodoval prvostupňový aj odvolací trestný súd naposledy rozsudkom z 13. januára 2004.

Prvostupňový aj odvolací trestný súd riadne odôvodnili závery svojich rozhodnutí vo výrokoch o vine aj treste a krajský súd sa náležite vysporiadal so všetkými hmotnými i procesnými námietkami sťažovateľa uvedenými v jeho odvolaní proti rozsudku okresného súdu z 23. septembra 2003 sp. zn. 2 T 120/03.

Z uvedeného vyplýva, že napadnuté rozhodnutia trestných súdov nemôžu byť v žiadnej príčinnej súvislosti s tvrdeným porušením čl. 17 ods. 2 ústavy z dôvodov uvedených sťažovateľom, ktorý v podstate argumentoval najmä skutkovými okolnosťami, ktoré sa nedajú spájať s námietkou, že bol stíhaný, pozbavený slobody a odsúdený bez zákonného dôvodu a nie spôsobom ustanoveným v zákone.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že skutkové závery a aplikáciu príslušných ustanovení Trestného zákona okresným súdom a krajským súdom nemožno považovať za svojvoľné alebo arbitrárne a účinky takejto interpretácie a aplikácie sú zlučiteľné s ústavou. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecných súdov nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti názoru všeobecných súdov a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť ich právny názor svojím vlastným. Ústavný súd preto konštatuje, že nebolo možné, aby označenými rozhodnutiami všeobecných súdov došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 2 a 3 ústavy

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy „Kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd“.

Ústavný súd konštatuje, že čl. 46 ods. 2 ústavy je na napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré nerozhodovali vo veci sťažovateľa podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, t. j. podľa ustanovení upravujúcich správne súdnictvo, zjavne neaplikovateľný a z toho dôvodu je sťažnosť v tejto časti zjavne neopodstatnená pre neexistenciu priamej súvislosti medzi namietanými skutočnosťami a základným právom, porušenie ktorého sťažovateľ namietal (napr. I. ÚS 44/03).

Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 3 ústavy ústavný súd uvádza, že na konanie o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu alebo orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom je daná právomoc všeobecných súdov v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom a s účinnosťou od 1. júla 2004 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Takýto prístup zodpovedá doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu (napr. II. ÚS 71/04).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy označenými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu pre nedostatok svojej právomoci.

3. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom“.

Sťažovateľ vidí porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v tom, že „... *pre neprítomnosť L. L., čiže pre neschopnosť a liknavosť OČTK mi boli 24. 6. 2003, 10. 7. 2003 a 19. 8. 2003 odročené hlavné pojednávania. Týmto benevolentným postupom OČTK bol porušený zákon podľa § 2 ods. 4 Tr. poriadku, čl. 48 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky...*“. Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť v tejto časti smeruje iba proti okresnému súdu.

V trestnej veci sťažovateľa sa zisťoval skutok s kvalifikovanou skutkovou podstatou trestného činu lúpeže (§ 234 ods. 1 Trestného zákona) a trestného činu neoprávneného vyrobenia a obstarania platobnej karty (§ 249c ods. 1 Trestného zákona) spáchaných v spolupáchateľstve. Takéto trestné veci prax všeobecných súdov považuje za skutkovo zložité, najmä ak ide aj o tzv. ekonomickú kriminalitu. V konaní okresný súd vykonal množstvo dôkazov, najmä svedeckými výpoveďami, ale aj ostatnými dôkaznými prostriedkami. Preto ústavný súd konštatuje, že v trestnej veci sťažovateľa možno zohľadniť aj jej skutkovú a právnu zložitosť.

Skutková náročnosť veci vyplýva aj z obsahu rozhodnutia krajského súdu (rozsudok sp. zn. 1 To 398/03 z 13. januára 2004), ktorý zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 2 T 120/03 z 23. septembra 2003 v časti – vo výroku o vine (ako aj vo výroku o treste a výroku o náhrade škody), ktorým bol sťažovateľ v bode 2) uznaný za vinného zo spáchania trestného činu neoprávneného vyrobenia a obstarania platobnej karty v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 a § 249c ods. 1 Trestného zákona.

Úkony, ktoré okresný súd vykonal od podania obžaloby, neboli ojedinelé, preto nemohol jeho postup hodnotiť ako taký, ktorý by nesmeroval k meritórnemu rozhodnutiu vo veci. Ústavný súd zistil, že okresný súd aj po tom, ako mu bola trestná vec sťažovateľa krajským súdom v zrušenej časti napadnutého rozsudku vrátená, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, efektívne a plynulo koná, zohľadňujúc aj záväzný právny názor odvolacieho súdu. Najbližší termín pojednávania je nariadený na 15. jún 2004.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že námietky sťažovateľa, ktoré uvádza vo svojej sťažnosti, sa netýkajú takých skutočností, ktoré by mohli viesť k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov ani iných základných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Z dôvodu, že výsluch sťažovateľom navrhovaného svedka Ľ. L. sa v prípravnom konaní ani na hlavnom pojednávaní neuskutočnil, nemohlo v súvislosti s nevypočutím uvedeného svedka reálne dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľa spojených s jeho prítomnosťou na pojednávaní a vykonávaním dokazovania.

Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti nezistil vyžadovanú príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením označeného základného práva a napadnutým rozsudkom okresného súdu (resp. možnosť jeho porušenia), reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, odmietol ju ako zjavne neopodstatnenú (m. m. I. ÚS 66/98, II. ÚS 70/99, III. ÚS 138/02).

4. K namietanému porušeniu čl. 5 ods. 4 dohovoru

Sťažovateľ namieta aj porušenie svojho práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, v súlade s ktorým má každý, kto je pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie nezákonné. Z okolností prípadu ústavný súd vyvodil, že porušovateľom tohto práva by mal byť krajský súd, ktorý naposledy uznesením sp. zn. 1 To 398/03 z 15. decembra 2003 podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol a jeho písomný sľub daný podľa § 73 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal.

Z čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti so skúmaním dĺžky trvania väzby možno vyvodíť právo na kontrolu dôvodnosti ďalšieho trvania väzby v určitých krátkych lehotách. Ide teda o právo periodicky požadovať takúto kontrolu. O porušení čl. 5 ods. 4 dohovoru možno preto v súvislosti s väzbou spravidla hovoriť vtedy, keď vnútroštátne právo periodickú kontrolu neumožňuje alebo ju umožňuje v neprimerane dlhých lehotách, prípadne keď v konkrétnej veci rozhodujú sudy tak, že je tento princíp porušený.

Podľa názoru ústavného súdu z tvrdení sťažovateľa, podľa ktorých je z charakteru obvinenia zrejmé, že „... *nešlo o skutok, v ktorom by som mohol, eventuálne by sa dalo pokračovať, ako to vyžaduje ustanovenie § 67 ods. 1 písm. c) Tr. zák. Mám za to, že súd nepostupoval správne pri posudzovaní dôvodnosti väzby a pochybil opakovane v tomto smere, keďže moju žiadosť o prepustenie podanú v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru bezdôvodne zamietol*“, nevyplývajú žiadne skutočnosti umožňujúce konštatovať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, že krajský súd uznesením sp. zn. 1 To 398/03 z 15. decembra 2003 nepreskúmal dôvodnosť ďalšieho trvania väzby sťažovateľa podľa § 71 ods. 2 Trestného poriadku alebo inak porušil princíp ustanovený v čl. 5 ods. 4 dohovoru. Napadnuté uznesenie krajského súdu, ktorý rozhodoval o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu spojenej s jeho písomným sľubom, ktorý dal v zmysle § 73 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, vychádza podľa ústavného súdu z konkrétnych faktov, je logické, legitímne, nevykazuje znaky arbitrárnosti a je tiež náležité odôvodnené. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

5. K namietanému porušeniu čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe.

Podľa § 2 ods. 4 prvej vety Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje niečo iné, postupujú orgány činné v trestnom konaní z úradnej povinnosti; musia trestné veci prejednávať čo najrýchlejšie a dôsledne zachovávať občianske práva zaručené ústavou.

Podľa § 2 ods. 5 prvej vety Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. S rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy, nečakajúc na návrhy strán.

Podľa § 2 ods. 6 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, čo obstarali orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Sťažovateľ vidí porušenie vyššie označených práv okrem iného v tom, že „Súd pri rozhodovaní ignoroval fakt, že obvinený v mojom prípade ako svedok L. L. ovplyvňoval poškodeného, ako je to uvedené v spisovom materiáli, a aj napriek tomu súd rozhodol o mojej vine len na základe výpovede poškodeného. V tomto prípade súd nemohol objektívne rozhodnúť a neriadil sa právnou legislatívou, kde sa nezrovnalosti a pochybnosti majú posudzovať v prospech obvineného a už vôbec nebral do úvahy fakt, že nebol vypočutý svedok, ktorý by dokázal moju nevinu“.

V spojitosti s tým upriamuje sťažovateľ pozornosť na to, že *„Dňa 23. 3. 2004 sa konalo hlavné pojednávanie na Okr. súde Martin, kde sa opätovne prejednával § 249c ods. 1 Tr. zákona, resp. vrátená vec Okresnému súdu v Martine na došetrenie. Na hlavnom pojednávaní boli vypočutí všetci svedkovia, no vzhľadom na to, že svedok L. L.*

sa opätovne nedostavil na moje hlavné pojednávanie, sudca odročil hlavné pojednávanie na 11. mája 2004“. Z uvedeného sťažovateľ vyvodzuje, že okresný súd mal takto postupovať „... aj pri minulých pojednávaniach pre tr. čin lúpeže...“.

Aj krajskému súdu sťažovateľ vytýka, že „... ignoroval všetky moje návrhy a podania, vôbec sa nimi nezaoberal, a ako druhostupňový súd, ktorý má povinnosť napraviť chyby Okresného súdu, účelovo zanedbal túto povinnosť, porušil uvedené zákonné ustanovenia, ako aj články dohovoru a články Ústavy SR a odsúdil ma za trestný čin, ktorého som sa vôbec nedopustil“.

Sťažovateľ teda namietal predovšetkým skutkové zistenia všeobecných súdov a v podstate žiadal, aby ústavný súd posúdil vecnú správnosť vykonaného dokazovania uvedeného v napadnutých rozhodnutiach okresného súdu a krajského súdu.

1. Pokiaľ ide o porušenie označených práv rozsudkom okresného súdu, treba poukázať na citovaný čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je preto v týchto prípadoch subsidiárna. O ochrane základných práv sťažovateľa, ktorých porušenie namieta, vo vzťahu k rozsudku okresného súdu rozhodol v odvolacom konaní krajský súd, a preto vzhľadom na uvedenú zásadu subsidiarity nie je v právomoci ústavného súdu preskúmať rozsudok okresného súdu sp. zn. 2 T 120/03 z 23. septembra 2003.

Vzhľadom na uvedenú skutočnosť bolo treba túto časť sťažnosti smerujúcu proti okresnému súdu odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. Pokiaľ ide o námietku porušenia označených základných práv rozsudkom krajského súdu, podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, I. ÚS 127/03). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti

poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ústavy (I. ÚS 13/01).

Podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu „... výsledky vykonaného dokazovania v danom prípade vyznievajú jednoznačne a tvoria ucelenú reťaz tak priamych, ako aj nepriamych dôkazov, z ktorých bez akýchkoľvek pochybností možno vyvodiť bezpečný záver, že obžalovaný spáchal skutok tak, ako je uvedený v bode 1) napadnutého rozsudku. Taktiež, pokiaľ ide o kvalifikáciu skutku, aj krajský súd je toho názoru, že v danom prípade boli naplnené znaky skutkovej podstaty trestného činu lúpeže podľa § 9 ods. 2, § 234 ods. 1 Tr. zákona. Okrem výpovede poškodeného poukazuje krajský súd najmä na výpoveď svedka M. V., ktorému poškodený bezprostredne po konflikte v bare oznámil, čo sa stalo a zhodne so svojou neskoršou výpoveďou tomuto svedkovi opísal, ako došlo k lúpeži. Pokiaľ aj obžalovaný namietal, že v čase skutku tancoval, z výpovede poškodeného je zrejmé, že skutočne tancoval, avšak v čase pred lúpežou. Obhajobu obžalovaného preto považuje krajský súd za účelovú, s cieľom zbaviť sa trestnej zodpovednosti. Prvostupňový súd podľa názoru krajského súdu dôkazy ohľadom bodu 1) napadnutého rozsudku vyhodnotil v súlade s ustanovením § 2 ods. 6 Tr. por., a tak dospel k správnym a úplným skutkovým zisteniam“.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ vo svojej sťažnosti neuviedol žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné usudzovať, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu, ktoré obsahuje podrobné odôvodnenie, je postihnuté takými nedostatkami, ktoré by mohli byť východiskom pre záver o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a v konečnom dôsledku o porušení práva sťažovateľa na spravodlivý proces,

tak ako to tvrdil vo svojej sťažnosti. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu ohľadom zistenia skutkového stavu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. d) dohovoru.

K námietke sťažovateľa týkajúcej sa nevypočutia ním navrhovaného svedka je potrebné poznamenať, že právo dosiahnuť predvolanie svedka nie je absolútne. Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva „*Prináleží zásadne len vnútroštátnemu súdu rozhodnúť o nutnosti alebo vhodnosti predvolať svedka. Len výnimočné okolnosti by mohli viesť súd k záveru, že je nezlučiteľné s čl. 6, že určitá osoba nebola vypočutá ako svedok*“ (napr. Rozsudok Bricomt v. Belgicko zo 7. júla 1989, A č. 158, § 89; podobne aj rozsudok Engel a spol. v. Holandsko z 8. júna 1976, A č. 22, § 81).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd aj v tejto časti sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2004